

Act

Chapter 19

Javanese Interlinear

Reference: Javanese Bible (SABDA)

- 1 Ἐγένετο δὲ, ἐν τῷ τὸν Ἀπολλῷ εἶναι ἐν Κορίνθῳ, Παῦλον,
Dados nanging ing kang kang Apolos wonten ing Korintus Paulus
[G1096](#) [G1161](#) [G1722](#) [G3588](#) [G3588](#) [G0625](#) [G1510](#) [G1722](#) [G2882](#) [G3972](#)
- διελθόντα τὰ ἀνωτερικὰ μέρη, ἐλθεῖν εἰς Ἔφεσον, καὶ εὐρεῖν
nglangkungi para-kang dhuwur dhaérah rawuh dhateng Éfesus lan manggih
[G1330](#) [G3588](#) [G0510](#) [G3313](#) [G2064](#) [G1519](#) [G2181](#) [G2532](#) [G2147](#)
- τινας μαθητάς,
sawetawis murid
[G5100](#) [G3101](#)

Nalika Apolos isih ana ing Korinta, Rasul Paulus wis ndlajahi tanah-tanah pagunungan lan rawuh ing kutha Efesus. Ana ing kono panjenengane ketemu karo siswa sawatara.

- 2 εἶπέν τε πρὸς αὐτούς, Εἰ Πνεῦμα Ἅγιον ἐλάβετε,
ngandika ugi dhateng piyambakipun Menawi Roh Suci panjenengan-nampi
[G3004](#) [G5037](#) [G4314](#) [G0846](#) [G1487](#) [G4151](#) [G0040](#) [G2983](#)
- πιστεύσαντες? οἱ δὲ πρὸς αὐτόν, Ἄλλ' οὐδ' εἰ
pitados para-kang nanging dhateng piyambakipun Nanging mboten-ugi menawi
[G4100](#) [G3588](#) [G1161](#) [G4314](#) [G0846](#) [G0235](#) [G3761](#) [G1487](#)
- Πνεῦμα Ἅγιον ἔστιν, ἠκούσαμεν.
Roh Suci wonten kita-mireng
[G4151](#) [G0040](#) [G1510](#) [G0191](#)

Iku padha dipangandikani mangkene: "Punapa panjenengan sampun sami nampeni Sang Roh Suci, nalika sami manjing pitados?" Nanging banjur padha matur: "Dereng, malah kula dereng nate sami mireng, bilih Sang Roh Suci punika wonten."

- 3 εἶπέν τε, Εἰς τί οὖν ἐβαπτίσθητε? οἱ δὲ
ngandika ugi Dhateng punapa dados panjenengan-dipun-baptis para-kang nanging
[G3004](#) [G5037](#) [G1519](#) [G5101](#) [G3767](#) [G0907](#) [G3588](#) [G1161](#)
- εἶπαν, Εἰς τὸ Ἰωάννου βάπτισμα.
ngandika Dhateng kang Yohanes baptis
[G3004](#) [G1519](#) [G3588](#) [G2491](#) [G0908](#)

Rasul Paulus nuli ndangu: "Manawi makaten, panjenengan sami kabaptis ngangge baptis punapa?" Atur wangsulane: "Ngangge baptisipun Nabi Yokanan."

- 4 εἶπεν δὲ Παῦλος, Ἰωάννης ἐβάπτισεν βάπτισμα μετανοίας, τῷ
ngandika nanging Paulus Yohanes mbaptis baptis mratobat kaliyan-kang
[G3004](#) [G1161](#) [G3972](#) [G2491](#) [G0907](#) [G0908](#) [G3341](#) [G3588](#)
- λαῶ λέγων, εἰς τὸν ἐρχόμενον μετ' αὐτόν, ἵνα
umat ngandika dhateng kang kang-rawuh sasampunipun piyambakipun supados
[G2992](#) [G3004](#) [G1519](#) [G3588](#) [G2064](#) [G3326](#) [G0846](#) [G2443](#)
- πιστεύσωσιν, τοῦτ' ἔστιν, εἰς τὸν Ἰησοῦν.
pitados punika inggih-punika dhateng kang Yésus
[G4100](#) [G3778](#) [G1510](#) [G1519](#) [G3588](#) [G2424](#)

Pangandikane Rasul Paulus: "Nabi Yokanan punika anggenipun mbaptis ngangge baptising pamratobat, sarta lajeng ngandika dhateng tiyang kathah, bilih kedah pitados dhateng ingkang rawuhipun ngantuni, inggih punika Gusti Yesus."

5 ἀκούσαντες δὲ, ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.
mireng nanging dipun-baptis dhateng kang asma kang Gusti Yésus
[G0191](#) [G1161](#) [G0907](#) [G1519](#) [G3588](#) [G3686](#) [G3588](#) [G2962](#) [G2424](#)

Nalika padha krungu bab iku, banjur padha kabaptis ing asmane Gusti Yesus.

6 καὶ ἐπιθέντος αὐτοῖς τοῦ Παύλου [τὰς] χεῖρας, ἦλθε τὸ
lan numrangaken piyambakipun kang Paulus para-kang tangan rawuh kang
[G2532](#) [G2007](#) [G0846](#) [G3588](#) [G3972](#) [G3588](#) [G5495](#) [G2064](#) [G3588](#)
Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐπ' αὐτούς; ἐλάλουν τε γλώσσαις καὶ ἐπροφήτευσον.
Roh kang Suci ing piyambakipun ngandika ugi basa lan mèdèli
[G4151](#) [G3588](#) [G0040](#) [G1909](#) [G0846](#) [G2980](#) [G5037](#) [G1100](#) [G2532](#) [G4395](#)

Lan nalika Rasul Paulus numpangi asta wong-wong mau, banjur padha katedhakan Sang Roh Suci sarta padha wiwit calathu nganggo basa warna-warna tuwin padha medhar wangsit.

7 ἦσαν δὲ οἱ πάντες ἄνδρες ὡσεὶ δώδεκα.
inggih-punika nanging para-kang sedaya para-priya kira-kira kalihwelas
[G1510](#) [G1161](#) [G3588](#) [G3956](#) [G0435](#) [G5616](#) [G1427](#)

Wong-wong mau gunggunge kira-kira ana rolas.

8 Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν συναγωγὴν, ἐπαρρησιάζετο, ἐπὶ μῆνας τρεῖς,
Mlebet nanging dhateng kang sinagogé ngandika-wantun ing sasi tiga
[G1525](#) [G1161](#) [G1519](#) [G3588](#) [G4864](#) [G3955](#) [G1909](#) [G3376](#) [G5140](#)
διαλεγόμενος, καὶ πείθων [τὰ] περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ.
rerembugan lan ngyakinaken para-kang bab kang Kraton kang Gusti-Allah
[G1256](#) [G2532](#) [G3982](#) [G3588](#) [G4012](#) [G3588](#) [G0932](#) [G3588](#) [G2316](#)

Sajroning telung sasi Rasul Paulus rawuh ing papan pangibadah lan memulang kanthi tatag; sarana pirembagan-pirembagan mbudi-daya supaya padha kadunungan kayakinan bab Kratoning Allah.

9 ὡς δὲ τινες ἐσκληρύνοντο καὶ ἠπειθουν, κακολογοῦντες τὴν
nalika nanging sawetawis katos lan mboten-nurut ngala-ala kang
[G5613](#) [G1161](#) [G5100](#) [G4645](#) [G2532](#) [G0544](#) [G2551](#) [G3588](#)
Ὅδον, ἐνώπιον τοῦ πλήθους, ἀποστὰς ἀπ' αὐτῶν, ἀφώρισεν,
Margi ing-ngajeng kang tiyang-kathah nilar saking piyambakipun misahaken
[G3598](#) [G1799](#) [G3588](#) [G4128](#) [G0868](#) [G0575](#) [G0846](#) [G0873](#)
τοὺς μαθητάς, καθ' ἡμέραν διαλεγόμενος ἐν τῇ σχολῇ Τυράννου.
para-kang murid saben dinten rerembugan ing kang sekolah Tiranus
[G3588](#) [G3101](#) [G2596](#) [G2250](#) [G1256](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4981](#) [G5181](#)

Ananging bareng ana sawatara kang puguh lan tetep ora gelem diyakinake, malah ngala-ala Margining Pangeran ana ing ngarepe wong akeh, Rasul Paulus banjur nilar wong-wong mau, para siswane dipisah saka ing kono, sarta ing saben dinane memulang ana ing papan kuliyaha Tiranus.

10 τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ ἔτη δύο, ὥστε πάντα τοὺς κατοικοῦντας
 rupika nanging dados ing taun kalih ngantos sedaya para-kang kang-dedalem
[G3778](#) [G1161](#) [G1096](#) [G1909](#) [G2094](#) [G1417](#) [G5620](#) [G3956](#) [G3588](#) [G2730](#)

τὴν Ἀσίαν ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, Ἰουδαίους τε καὶ
 kang Asia mireng kang pangandika kang Gusti tiyang-Yahudi ugi lan
[G3588](#) [G0773](#) [G0191](#) [G3588](#) [G3056](#) [G3588](#) [G2962](#) [G2453](#) [G5037](#) [G2532](#)

Ἕλληνας,

Yunani

[G1672](#)

Bab iki ditindakake rong taun lawase, temahan wong saisining tanah Asia kabeh padha ngrungokake pangandikane Gusti, wonga Yahudi, wonga Yunani.

11 Δυνάμεις τε οὐ τὰς τυχοῦσας, ὁ Θεὸς ἐποίει διὰ
 Kuasa ugi mboten para-kang lumrah kang Gusti-Allah nindakaken lantaran
[G1411](#) [G5037](#) [G3756](#) [G3588](#) [G5177](#) [G3588](#) [G2316](#) [G4160](#) [G1223](#)

τῶν χειρῶν Παύλου,
 para-kang tangan Paulus
[G3588](#) [G5495](#) [G3972](#)

Gusti Allah ngawontenake mukjijat-mukjijat kang ngedab-edabi lumatar Rasul Paulus,

12 ὥστε καὶ ἐπὶ τοὺς ἀσθενοῦντας ἀποφέρεσθαι ἀπὸ τοῦ χρωτὸς
 ngantos ugi ing para-kang kang-gerah mbeta saking kang kulit
[G5620](#) [G2532](#) [G1909](#) [G3588](#) [G0770](#) [G0667](#) [G0575](#) [G3588](#) [G5559](#)

αὐτοῦ σουδάρια ἢ σιμικίνθια, καὶ ἀπαλλάσσεσθαι ἀπ' αὐτῶν
 piyambakipun saputangan utawi kelambaran lan kaical saking piyambakipun
[G0846](#) [G4676](#) [G2228](#) [G4612](#) [G2532](#) [G0525](#) [G0575](#) [G0846](#)

τὰ νόσους, τὰ τε πνεύματα τὰ πονηρὰ ἐκπορεύεσθαι.
 para-kang penyakit para-kang ugi roh para-kang awon medal
[G3588](#) [G3554](#) [G3588](#) [G5037](#) [G4151](#) [G3588](#) [G4190](#) [G1607](#)

malah nganti kacu utawa lawon kang tau diagem dening Rasul Paulus ditumpangake ing wong lara, temahan mari larane sarta dhemite padha metu.

13 Ἐπεχείρησαν δὲ τινες καὶ τῶν περιερχομένων Ἰουδαίων,
 Nyobi nanging sawetawis ugi para-kang kang-mubeng tiyang-Yahudi
[G2021](#) [G1161](#) [G5100](#) [G2532](#) [G3588](#) [G4022](#) [G2453](#)

ἐξορκιστῶν, ὀνομάζειν ἐπὶ τοὺς ἔχοντας τὰ πνεύματα τὰ
 tukang-suwuk nyebut ing para-kang kang-gadhah para-kang roh para-kang
[G1845](#) [G3687](#) [G1909](#) [G3588](#) [G2192](#) [G3588](#) [G4151](#) [G3588](#)

πονηρὰ, τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, λέγοντες, Ὅρκίζω ὑμᾶς, τὸν
 awon kang asma kang Gusti Yésus ngandika Kula-supata panjenengan kang
[G4190](#) [G3588](#) [G3686](#) [G3588](#) [G2962](#) [G2424](#) [G3004](#) [G3726](#) [G4771](#) [G3588](#)

Ἰησοῦν, ὃν Παῦλος κηρύσσει.
 Yésus ingkang Paulus martosaken
[G2424](#) [G3739](#) [G3972](#) [G2784](#)

Ana sawenehe wong Yahudi sawatara, tukang njapani ideran, kang padha nyoba nyebut asmane Gusti Yesus kanggo wong kang kasurupan dhemit, kalawan ngucap: "Kowe daksupatani atas asmane Gusti Yesus, kang diwartakake dening Rasul Paulus."

14 ἦσαν δέ τις Σκευᾶ, Ἰουδαίου ἀρχιερέως, ἑπτὰ υἱοὶ, τοῦτο
 inggih-punika nanging satunggiling Skewa Yahudi imam-ageng pitu putra punika
[G1510](#) [G1161](#) [G5100](#) [G4630](#) [G2453](#) [G0749](#) [G2033](#) [G5207](#) [G3778](#)

ποιοῦντες,
 nindakaken
[G4160](#)

Wong-wong kang nindakake mangkono iku pitu, anake pangareping imam Yahudi, kang jeneng Skewa.

15 ἀποκριθὲν δὲ, τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν εἶπεν αὐτοῖς Τὸν, [μὲν]
 mangsuli nanging kang roh kang awon ngandika piyambakipun Kang mila
[G0611](#) [G1161](#) [G3588](#) [G4151](#) [G3588](#) [G4190](#) [G3004](#) [G0846](#) [G3588](#) [G3303](#)

Ἰησοῦν γινώσκω, καὶ τὸν Παῦλον ἐπίσταμαι; ὑμεῖς δὲ, τίνες
 Yésus kula-kenal lan kang Paulus kula-pirsa panjenengan nanging sinten
[G2424](#) [G1097](#) [G2532](#) [G3588](#) [G3972](#) [G1987](#) [G4771](#) [G1161](#) [G5101](#)

ἐστὲ?
 inggih-punika
[G1510](#)

Nanging dhemite mangsuli: "Kang asma Yesus iku aku wis wanuh, lan Rasul Paulus aku wis weruh, nanging kowe, sapa kowe iku?"

16 καὶ ἐφαλόμενος ὁ ἄνθρωπος ἐπ' αὐτούς, ἐν ᾧ ἦν
 lan mlumpat kang manungsa ing piyambakipun ing ingkang inggih-punika
[G2532](#) [G2177](#) [G3588](#) [G0444](#) [G1909](#) [G0846](#) [G1722](#) [G3739](#) [G1510](#)

τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν, κατακυριεύσας ἀμφοτέρων, ἴσχυσεν κατ'
 kang roh kang awon, nguwasani kekalih kiyat nglawan
[G3588](#) [G4151](#) [G3588](#) [G4190](#) [G2634](#) [G0297](#) [G2480](#) [G2596](#)

αὐτῶν, ὥστε γυμνοὺς καὶ τετραυματισμένους ἐκφυγεῖν ἐκ τοῦ οἴκου
 piyambakipun ngantos wuda lan tatu lolos saking kang griya
[G0846](#) [G5620](#) [G1131](#) [G2532](#) [G5135](#) [G1628](#) [G1537](#) [G3588](#) [G3624](#)

ἐκεῖνου.
 punika
[G1565](#)

Wong kang kasurupan dhemit iku banjur nubruk marang wong-wong mau, padha kalah rosa, mulane kalah, temahan kalawan kawudan lan ketaton padha lumayu saka ing omahe wong iku.

17 τοῦτο δὲ ἐγένετο γνωστὸν πᾶσιν Ἰουδαίοις τε καὶ Ἑλλῆσιν.
 punika nanging dados kawruhan sedaya tiyang-Yahudi ugi lan Yunani
[G3778](#) [G1161](#) [G1096](#) [G1110](#) [G3956](#) [G2453](#) [G5037](#) [G2532](#) [G1672](#)

τοῖς κατοικοῦσιν τὴν Ἔφεσον, καὶ ἐπέπεσεν φόβος ἐπὶ πάντας
 para-kang kang-dedalem kang kang Éfesus lan dhawah ajrih ing sedaya
[G3588](#) [G2730](#) [G3588](#) [G2181](#) [G2532](#) [G1968](#) [G5401](#) [G1909](#) [G3956](#)

αὐτούς, καὶ ἐμεγαλύνετο τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.
 piyambakipun lan dipun-agungaken kang asma kang Gusti Yésus
[G0846](#) [G2532](#) [G3170](#) [G3588](#) [G3686](#) [G3588](#) [G2962](#) [G2424](#)

Bab iku kasumurupan dening kabeh wong ing Efesus, wong Yahudi lan wong Yunani, temah kabeh padha ketaman ing wedi, sarta asmane Gusti Yesus dadi saya kondhang.

- 18 πολλοί τε τῶν πεπιστευκότων ἦρχοντο, ἔξομολογούμενοι καὶ
 kathah ugi para-kang kang-sampun-pitados rawuh ngaku lan
[G4183](#) [G5037](#) [G3588](#) [G4100](#) [G2064](#) [G1843](#) [G2532](#)
 ἀναγγέλλοντες τὰς πράξεις αὐτῶν.
 matur para-kang tumindak piyambakipun
[G0312](#) [G3588](#) [G4234](#) [G0846](#)

Akeh wong panunggalane kang wis padha manjing pracaya, kang padha teka lan ngaku ana ing ngarepe wong akeh, yen wis padha tau nglakoni mangkono.

- 19 ἱκανοὶ δὲ τῶν τὰ περίεργα πραξάντων, συνενέγκαντες τὰς
 kathah nanging para-kang para-kang sihir nindakaken nglempit para-kang
[G2425](#) [G1161](#) [G3588](#) [G3588](#) [G4021](#) [G4238](#) [G4851](#) [G3588](#)
 βίβλους, κατέκαιον ἐνώπιον πάντων. καὶ συνεψήφισαν τὰς τιμὰς
 kitab ngobong ing-ngajeng sedaya lan ngétung para-kang régi
[G0976](#) [G2618](#) [G1799](#) [G3956](#) [G2532](#) [G4860](#) [G3588](#) [G5092](#)
 αὐτῶν, καὶ εὔρον ἀργυρίου μυριάδας πέντε.
 piyambakipun lan manggih salaka limang-èwu gangsal
[G0846](#) [G2532](#) [G2147](#) [G0694](#) [G3461](#) [G4002](#)

Uga akeh wong panunggalane kang wis tau nindakake sikir, kang banjur nglumpukake buku-bukune lan diobong ana ing ngarepe wong akeh. Ajine buku-buku iku ditaksir ana seket ewu dhuwit salaka.

- 20 Οὕτως κατὰ κράτος τοῦ Κυρίου ὁ λόγος ἠϋξανε καὶ ἴσχυεν.
 Makaten miturut kuasa kang Gusti kang pangandika tuwuh lan kiyat
[G3779](#) [G2596](#) [G2904](#) [G3588](#) [G2962](#) [G3588](#) [G3056](#) [G0837](#) [G2532](#) [G2480](#)

Marga saka mangkono pangandikane Gusti saya sumebar lan saya unggul.

- 21 Ὡς δὲ ἐπληρώθη ταῦτα, ἔθετο ὁ Παῦλος ἐν τῷ πνεύματι,
 Nalika nanging rampung punika mutusaken kang Paulus ing kang roh
[G5613](#) [G1161](#) [G4137](#) [G3778](#) [G5087](#) [G3588](#) [G3972](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4151](#)
 διελθὼν τὴν Μακεδονίαν καὶ Ἀχαΐαν, πορεύεσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα,
 nglangkungi kang Makédonia lan Akhaya tindak dhateng Yérusalèm
[G1330](#) [G3588](#) [G3109](#) [G2532](#) [G0882](#) [G4198](#) [G1519](#) [G2414](#)
 εἰπὼν, ὅτι Μετὰ τὸ γενέσθαι με ἐκεῖ, δεῖ με καὶ Ῥώμην
 ngandika bilih Sasampunipun kang dados kula mriku kedah kula ugi Rum
[G3004](#) [G3754](#) [G3326](#) [G3588](#) [G1096](#) [G1473](#) [G1563](#) [G1163](#) [G1473](#) [G2532](#) [G4516](#)
 ἰδεῖν.
 mirsani
[G3708](#)

Sawise kalakon iku mau kabeh Rasul Paulus kagungan karsa arep tindak menyang Yerusalem nglangkungi tanah Makedhonia lan Akhaya. Pangandikane: "Sawise mrono aku iya kudu weruh kutha Rum."

- 22 ἀποστείλας δὲ εἰς τὴν Μακεδονίαν, δύο τῶν διακονούντων
 ngutus nanging dhateng kang Makédonia kalih para-kang kang-ladosi
[G0649](#) [G1161](#) [G1519](#) [G3588](#) [G3109](#) [G1417](#) [G3588](#) [G1247](#)
 αὐτῷ, Τιμόθεον καὶ Ἔραστον, αὐτὸς ἐπέσχευ χρόνον εἰς τὴν
 piyambakipun Timotéus lan Érastus Piyambakipun tetep wekdal dhateng kang
[G0846](#) [G5095](#) [G2532](#) [G2037](#) [G0846](#) [G1907](#) [G5550](#) [G1519](#) [G3588](#)
 Ἀσίαν.
 Asia
[G0773](#)

Banjur utusan pambantune loro, yaiku Timoteus lan Erastus, kadhawuhan ndhisiki menyang ing tanah Makedhonia, dene panjenengane piyambak kantun ana ing tanah Asia sawatara mangsa.

- 23 Ἐγένετο δὲ, κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον, τάραχος οὐκ ὀλίγος περὶ τῆς
Dados nanging ing kang wekdal punika geger mboten sekedhik bab kang
[G1096](#) [G1161](#) [G2596](#) [G3588](#) [G2540](#) [G1565](#) [G5017](#) [G3756](#) [G3641](#) [G4012](#) [G3588](#)
- Ἄδοϋ.
Margi
[G3598](#)

Kacarita kira-kira ing wektu iku tuwuh pageger gedhe marga saka Margining Pangeran.

- 24 Δημήτριος γάρ τις ὀνόματι, ἀργυροκόπος, ποιῶν ναοὺς ἀργυροῦς
Démétrius amargi satunggiling asma pandhé-salaka ndamel kuil salaka
[G1216](#) [G1063](#) [G5100](#) [G3686](#) [G0695](#) [G4160](#) [G3485](#) [G0693](#)
- Ἄρτέμιδος, παρείχετο τοῖς τεχνίταις οὐκ ὀλίγην ἐργασίαν;
Artémis paring para-kang tukang mboten sekedhik pakaryan
[G0735](#) [G3930](#) [G3588](#) [G5079](#) [G3756](#) [G3641](#) [G2039](#)

Awit ana sawijining kemasan jenenge Demetrius, kang pangupajiwane gawe pepethan salaka kabuyutane Dewi Artemis. Iku ngolehake kauntungan ora sathithik marang wong kang padha nunggal sapagawean.

- 25 οὗς συναθροίσας, καὶ τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐργάτας, εἶπεν,
sinten ngempalaken lan para-kang bab para-kang makaten buruh ngandika
[G3739](#) [G4867](#) [G2532](#) [G3588](#) [G4012](#) [G3588](#) [G5108](#) [G2040](#) [G3004](#)
- Ἄνδρες, ἐπίστασθε ὅτι ἐκ ταύτης τῆς ἐργασίας ἡ εὐπορία ἡμῶν
Para-priya panjenengan-pirsa bilih saking punika kang pakaryan kang kasugenan kita
[G0435](#) [G1987](#) [G3754](#) [G1537](#) [G3778](#) [G3588](#) [G2039](#) [G3588](#) [G2142](#) [G1473](#)
- ἔστιν.
wonten
[G1510](#)

Wong-wong iku padha diklumpukake dalah para tukang-tukange kang tunggal sapanggaotan sarta padha dituturi mangkene: "He, para sadulur, kowe kabeh padha sumurup, yen karaharjanku kabeh iku marga saka panggaotan iki!

- 26 καὶ θεωρεῖτε καὶ ἀκούετε ὅτι οὐ μόνον Ἐφέσου,
lan panjenengan-mirsani lan panjenengan-mireng bilih mboten namung Éfesus
[G2532](#) [G2334](#) [G2532](#) [G0191](#) [G3754](#) [G3756](#) [G3440](#) [G2181](#)
- ἀλλὰ σχεδὸν πάσης τῆς Ἀσίας, ὃ Παῦλος, οὗτος πείσας, μετέστησεν
nanging meh sedaya kang Asia kang Paulus punika ngyakinaken mindahaken
[G0235](#) [G4975](#) [G3956](#) [G3588](#) [G0773](#) [G3588](#) [G3972](#) [G3778](#) [G3982](#) [G3179](#)
- ἰκανὸν ὄχλον, λέγων ὅτι οὐκ εἰσὶν θεοὶ, οἱ διὰ
kathah tiyang-kathah ngandika bilih mboten inggih-punika dewa para-kang lantaran
[G2425](#) [G3793](#) [G3004](#) [G3754](#) [G3756](#) [G1510](#) [G2316](#) [G3588](#) [G1223](#)
- χειρῶν γινόμενοι.
tangan dipun-damel
[G5495](#) [G1096](#)

Mangka saiki kowe padha sumurup lan krungu, nyen Paulus iki ora mung ana ing Efesus bae, nanging uga meh ana ing saindenging tanah Asia, wis mbebujuk lan nasarake wong pirang-pirang kalawan mratelakake, yen apa kang digarap dening tanganing manungsa iku dudu dewa.

- 27 οὐ μόνον δὲ τοῦτο κινδυνεύει ἡμῖν, τὸ μέρος εἰς
 mboten namung nanging punika bebaya kita kang perangan dhateng
[G3756](#) [G3440](#) [G1161](#) [G3778](#) [G2793](#) [G1473](#) [G3588](#) [G3313](#) [G1519](#)
- ἀπελεγμὸν ἐλθεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς μεγάλης θεᾶς Ἄρτεμιδος ἱερὸν,
 diremehaken rawuh nanging ugi kang kang ageng dewi Artémis kuil
[G0557](#) [G2064](#) [G0235](#) [G2532](#) [G3588](#) [G3588](#) [G3173](#) [G2299](#) [G0735](#) [G2411](#)
- εἰς οὐθὲν λογισθῆναι, μέλλειν τε καὶ καθαιρεῖσθαι τῆς
 dhateng mboten-wonten dipun-angger badhé ugi lan dipun-turunaken kang
[G1519](#) [G3762](#) [G3049](#) [G3195](#) [G5037](#) [G2532](#) [G2507](#) [G3588](#)
- μεγαλειότητος αὐτῆς, ἦν ὅλη ἡ Ἀσία καὶ ἡ οἰκουμένη
 kaluhuranipun piyambakipun ingkang sedaya kang Asia lan kang jagad
[G3168](#) [G0846](#) [G3739](#) [G3650](#) [G3588](#) [G0773](#) [G2532](#) [G3588](#) [G3625](#)
- σέβεται.
 nyembah
[G4576](#)

Marga saka iku ora mung panggaotan kita bae kang bakal ana sajroning bebaya bakal diremehake ing wong, nanging uga kabuyutane Sang Artemis, dewi agung iku, bakal tanpa teges. Lan Sang Artemis piyambak, Sang Artemis kang disembah-semabah dening wong-wong sa-Asia kabeh lan wong sajagad kang wis maju, bakal sirna kaluhurane.”

- 28 Ἀκούσαντες δὲ, καὶ γενόμενοι πλήρεις θυμοῦ, ἔκραζον λέγοντες, Μεγάλη
 Mireng nanging lan dados kebak bebendu mbengok ngandika Ageng
[G0191](#) [G1161](#) [G2532](#) [G1096](#) [G4134](#) [G2372](#) [G2896](#) [G3004](#) [G3173](#)
- ἡ Ἄρτεμις Ἐφεσίων.
 kang Artémis Éfesus
[G3588](#) [G0735](#) [G2180](#)

Wong-wong mau bareng krungu kang mangkono iku banjur padha banget nepsune, sarta padha nguwuh-uwuh: “Agung Sang Artemis, sesembahane wong Efesus!”

- 29 καὶ ἐπλήσθη ἡ πόλις τῆς συγχύσεως; ὥρμησάν τε ὁμοθυμαδὸν εἰς
 lan dipun-isi kang kitha kang kacau nempuh ugi sarujuk dhateng
[G2532](#) [G4130](#) [G3588](#) [G4172](#) [G3588](#) [G4799](#) [G3729](#) [G5037](#) [G3661](#) [G1519](#)
- τὸ θέατρον, συναρπάσαντες Γάϊον καὶ Ἄρισταρχον, Μακεδόνας, συνεκδήμους
 kang teater nyekel Gayus lan Aristarkhus Makédonia kanca-lelungan
[G3588](#) [G2302](#) [G4884](#) [G1050](#) [G2532](#) [G0708](#) [G3110](#) [G4898](#)
- Παύλου.
 Paulus
[G3972](#)

Kaanan ing sakutha kabeh banjur dadi kisruh, wong-wong kabeh padha gumrudug menyang ing gedhong-tontonan lan ngglandhang Gayus sarta Aristarkhus, iku padha wong Makedhonia, kang padha lelungan bebarengan karo Rasul Paulus.

- 30 Παύλου δὲ, βουλομένου εἰσελθεῖν εἰς τὸν δῆμον; οὐκ εἶων
 Paulus nanging kepéngin mlebet dhateng kang rakyat mboten ngidini
[G3972](#) [G1161](#) [G1014](#) [G1525](#) [G1519](#) [G3588](#) [G1218](#) [G3756](#) [G1439](#)
- αὐτὸν οἱ μαθηταί,
 piyambakipun para-kang murid
[G0846](#) [G3588](#) [G3101](#)

Bareng Rasul Paulus arep tindak menyang ing satengah-tengahing wong akeh iku, dipenggak dening para siswane.

- 31 τινές δὲ καὶ τῶν Ἀσιαρχῶν, ὄντες αὐτῶ φίλοι, πέμψαντες
 sawetawis nanging ugi para-kang Asiarkh dados piyambakipun mitra ngutus
[G5100](#) [G1161](#) [G2532](#) [G3588](#) [G0775](#) [G1510](#) [G0846](#) [G5384](#) [G3992](#)
- πρὸς αὐτὸν, παρεκάλουν μὴ δοῦναι ἑαυτὸν εἰς τὸ θέατρον.
 dhateng piyambakipun nyuwun aja paring piyambakipun dhateng kang teater
[G4314](#) [G0846](#) [G3870](#) [G3361](#) [G1325](#) [G1438](#) [G1519](#) [G3588](#) [G2302](#)

Malah ana panggedhe sawatara kang asale saka ing tanah Asia, kang wis dadi mitrane Rasul Paulus, iku padha utusan ngengetake marang panjenengane, supaya aja tindak menyang ing gedhong-tontonan.

- 32 ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλο τι ἔκραζον; ἦν γὰρ ἡ ἐκκλησία
 sanès mila dados sanès satunggiling mbengok inggih-punika amargi kang kempalan
[G0243](#) [G3303](#) [G3767](#) [G0243](#) [G5100](#) [G2896](#) [G1510](#) [G1063](#) [G3588](#) [G1577](#)
- συγκεχυμένη, καὶ οἱ πλείους οὐκ ᾔδεισαν τίνος ἔνεκα
 kacau lan para-kang langkung-kathah mboten pirsā punapa amargi
[G4797](#) [G2532](#) [G3588](#) [G4119](#) [G3756](#) [G1492](#) [G5101](#) [G1752](#)
- συνεληλύθεισαν.
 kempal
[G4905](#)

Kocapa wong-wong kang padha nglumpuk ana ing gedhong iku padha bengok-bengok, ana kang nguuh mangkene, ana kang nguuh mangkono, sabab kaanane kumpulan iku kisruh ora karuwan, kang akeh malah ora padha sumurup apa prelune nglumpuk iku.

- 33 ἐκ δὲ τοῦ ὄχλου συνεβίβασαν Ἀλέξανδρον, προβαλόντων
 saking nanging kang tiyang-kathah ngajengaken Aléksander majengaken
[G1537](#) [G1161](#) [G3588](#) [G3793](#) [G4822](#) [G0223](#) [G4261](#)
- αὐτὸν τῶν Ἰουδαίων. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, κατασεῖσας τὴν
 piyambakipun para-kang tiyang-Yahudi kang nanging Aléksander ngawat-awat kang
[G0846](#) [G3588](#) [G2453](#) [G3588](#) [G1161](#) [G0223](#) [G2678](#) [G3588](#)
- χεῖρα, ἠθέλεν ἀπολογεῖσθαι τῷ δήμῳ.
 tangan kepéngin mbela kang rakyat
[G5495](#) [G2309](#) [G0626](#) [G3588](#) [G1218](#)

Banjur ana wong kang jenenge Aleksander kang dipurih maju dening wong-wong Yahudi. Iku tanpa katrangan saka wong akeh bab apa kang kalakon. Iku banjur kumlawe tangane, arep aweh katrangan minangka panjawab marang wong akeh iku.

- 34 ἐπιγνόντες δὲ ὅτι Ἰουδαῖός ἐστιν, φωνὴ ἐγένετο μία ἐκ
 pirsā nanging bilih Yahudi inggih-punika swanten dados satunggal saking
[G1921](#) [G1161](#) [G3754](#) [G2453](#) [G1510](#) [G5456](#) [G1096](#) [G1520](#) [G1537](#)
- πάντων, ὡς ἐπὶ ὥρας δύο κρίζοντων, Μεγάλῃ ἡ Ἄρτεμις Ἐφεσίων.
 sedaya kira-kira ing jam kalih mbengok Ageng kang Artémis Éfesus
[G3956](#) [G5613](#) [G1909](#) [G5610](#) [G1417](#) [G2896](#) [G3173](#) [G3588](#) [G0735](#) [G2180](#)

Nanging bareng wong-wong padha mangreti, yen iku wong Yahudi, banjur padha nguuh-uwuh bebarengan nganti suwene kira-kira rong jam: "Agung Sang Artemis, sesembahane wong Efesus!"

- 35 καταστείλας δὲ ὁ γραμματεὺς τὸν ὄχλον, φησὶν, ἄνδρες,
 nentremi nanging kang juru-tulis kang tiyang-kathah ngandika Para-priya
[G2687](#) [G1161](#) [G3588](#) [G1122](#) [G3588](#) [G3793](#) [G5346](#) [G0435](#)
- Ἐφέσιοι, τίς γάρ ἐστιν ἀνθρώπων ὃς οὐ γινώσκει τὴν
 Ἐφέσου sinten amargi inggih-punika manungsa ingkang mboten pirsu kang
[G2180](#) [G5101](#) [G1063](#) [G1510](#) [G0444](#) [G3739](#) [G3756](#) [G1097](#) [G3588](#)
- Ἐφεσίων πόλιν νεωκόρον οὖσαν τῆς μεγάλης Ἀρτέμιδος, καὶ τοῦ
 Ἐφέσου kitha penjaga-kuil dados kang ageng Artémis lan kang
[G2180](#) [G4172](#) [G3511](#) [G1510](#) [G3588](#) [G3173](#) [G0735](#) [G2532](#) [G3588](#)
- διοπετοῦς?
 kang-dhawah-saking-langit
[G1356](#)

Nanging tumuli disirep dening panitrining kutha, pangucap: "Heh, wong-wong Efesus! Sapa ta kang ora ngreti, yen kutha Efesus iku kang rumeksa marang kabuyutane Dewi Artemis, kang mahaagung, sarta recane kang tumurun saka ing langit?"

- 36 ἀναντιρρήτων οὖν ὄντων τούτων, δέον ἐστὶν ὑμᾶς
 mboten-saged-dipun-sangkal dados dados punika kedah inggih-punika panjenengan
[G0368](#) [G3767](#) [G1510](#) [G3778](#) [G1163](#) [G1510](#) [G4771](#)
- κατεσταλμένους ὑπάρχειν, καὶ μηδὲν προπετές πράσσειν.
 tentrem dados lan mboten-wonten grusa-grusu nindakaken
[G2687](#) [G5225](#) [G2532](#) [G3367](#) [G4312](#) [G4238](#)

Bab iku ora kena dipadoni, mulane sadulur kabeh, sing padha tentrem lan aja kesusu tumandang.

- 37 ἡγάγετε γάρ τοὺς ἄνδρας τούτους, οὔτε ἱεροσούλους οὔτε
 panjenengan-mbeta amargi para-kang para-priya punika mboten maling-kuil mboten
[G0071](#) [G1063](#) [G3588](#) [G0435](#) [G3778](#) [G3777](#) [G2417](#) [G3777](#)
- βλασφημοῦντας τὴν θεὸν ἡμῶν.
 nyenyamah kang dewi kita
[G0987](#) [G3588](#) [G2316](#) [G1473](#)

Dene mungguh wong-wong kang padha kokgawa mrene iku ora ngrampog kabuyutane sesembahan kita sarta ora nyenyamah asmane.

- 38 εἰ μὲν οὖν Δημήτριος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τεχνῖται
 menawi mila dados Démétrius lan para-kang kaliyan piyambakipun tukang
[G1487](#) [G3303](#) [G3767](#) [G1216](#) [G2532](#) [G3588](#) [G4862](#) [G0846](#) [G5079](#)
- ἔχουσι, πρὸς τινα λόγον, ἀγοραῖοι ἄγονται, καὶ ἀνθύπατοί
 gadhah nglawan satunggiling pitakènan sidang dipun-wontenaken lan gubernur
[G2192](#) [G4314](#) [G5100](#) [G3056](#) [G0060](#) [G0071](#) [G2532](#) [G0446](#)
- εἰσιν; ἐγκαλείωσαν ἀλλήλοις.
 wonten dakwa-sami-dakwa satunggal-lan-sanèsipun
[G1510](#) [G1458](#) [G0240](#)

Dadi manawa Demetrius lan tukang-tukange duwe prakara karo sawijining wong, rak wis ana pangadilan lan ana gupernur, dadi cikben padha gugat-ginugat ana ing kono.

- 39 εἰ δέ τι περαιτέρω ἐπιζητεῖτε, ἐν τῇ ἐννόμῳ
 menawi nanging satunggiling langkung panjenengan-madosi ing kang sah
[G1487](#) [G1161](#) [G5100](#) [G4008](#) [G1934](#) [G1722](#) [G3588](#) [G1772](#)
- ἐκκλησίᾳ ἐπιλυθήσεται.
 kempalan dipun-rampungaken
[G1577](#) [G1956](#)

Dene yen ana bab liyane kang kokkarepake, iku prayogane dirampungake ana ing parepataning rakyat kang absah.

- 40 καὶ γὰρ κινδυνεύομεν ἐγκαλεῖσθαι στάσεως περὶ τῆς σήμερον,
lan amargi kita-bebaya dipun-dakwa grègèt bab kang dinten-punika
[G2532](#) [G1063](#) [G2793](#) [G1458](#) [G4714](#) [G4012](#) [G3588](#) [G4594](#)
- μηδενὸς αἰτίου ὑπάρχοντος περὶ, οὐ οὐ δυνησόμεθα ἀποδοῦναι
mboten-wonten sabab wonten bab runapa mboten kita-saged paring
[G3367](#) [G0159](#) [G5225](#) [G4012](#) [G3739](#) [G3756](#) [G1410](#) [G0591](#)
- λόγον περὶ τῆς συστροφῆς ταύτης.
alesan bab kang kempalan runika
[G3056](#) [G4012](#) [G3588](#) [G4963](#) [G3778](#)

Amarga kita padha sumelang, yen nganti ana pandakwa, yen anggon kita ing dina iki padha nuwuhake pageger iki, ora ana dhasare kang kena kanggo mbenerake anane kumpulan kang kisruh ora karu-karuwan iki.”

- 41 καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἀπέλυσεν τὴν ἐκκλησίαν.
lan runika ngandika mbubaraken kang kempalan
[G2532](#) [G3778](#) [G3004](#) [G0630](#) [G3588](#) [G1577](#)

(19-40b) Kalawan pitutur mangkono iku anggone mbubarake kumpulan rakyat mau.